

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O AUDIOVIZUALNIM DJELATNOSTIMA

I. OPĆE ODREDBE

I. OPĆE ODREDBE

Sadržaj Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje obavljanje, organiziranje i financiranje audiovizualnih djelatnosti kao temeljne sastavnice suvremene kulture, poticanje hrvatskog audiovizualnog stvaralaštva i distribucije, promicanje kinoprikazivalaštva te komplementarnih djelatnosti, a osobito zaštita i proučavanje audiovizualne baštine kao i prikazivanje hrvatskih audiovizualnih djela u zemlji i inozemstvu.

Interes Republike Hrvatske

Članak 2.

Audiovizualne djelatnosti od interesa su za Republiku Hrvatsku.

Ovim Zakonom poticat će se razvitak audiovizualnih djelatnosti i promicanje audiovizualnog stvaralaštva na međunarodnoj razini, očuvanje vrijednosti nacionalne kinematografije, te ustanoviti i razviti sustav potpora razvoju audiovizualnih djelatnosti, zaštita prava i interesa gledatelja, kao i stvaranje uvjeta za koprodukciju.

Odredbe ovoga Zakona provodit će se sukladno načelu zaštite prava autora na slobodno izražavanje, kao i zaštite prava intelektualnog vlasništva u području audiovizualnih djelatnosti.

U obavljanju audiovizualnih djelatnosti posebno će se skrbiti o očuvanju hrvatskog jezika i kulturnog identiteta u europskom i svjetskom kontekstu sukladno načelima kulturne raznolikosti te zaštiti djece i mladih, ravnopravnosti spolova, rasa i nacionalnih manjina.

Značenje pojmova

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona pojedini pojmovi imaju sljedeća značenja:

Audiovizualnim djelatnostima smatraju se razvoj, proizvodnja, promocija, distribucija i prikazivanje audiovizualnih djela.

Audiovizualna djela su igrani i dokumentarni filmovi, animirani filmovi, alternativni filmovi, eksperimentalni filmovi, te sva druga audiovizualna djela, koja su umjetnički i autorski izraz bez obzira na tehnologiju kojom su nastala, podlogu na kojoj su fiksirana te način na koji se prikazuju.

Komplementarne djelatnosti su zaštita audiovizualne baštine uključujući kinotečnu djelatnost, filmski festivali i druge audiovizualne manifestacije, te djelatnosti razvijanja audiovizualne kulture, programi promocije i prodaje hrvatskih audiovizualnih djela, međunarodna suradnja, proučavanje i kritičko vrednovanje audiovizualnih djelatnosti, izdavaštvo u području audiovizualnih djelatnosti, programi stručnog usavršavanja i programi audiovizualnih udruga i organizacija.

Hrvatski film je:

- film čiji su redatelj i/ili producent državljanji Republike Hrvatske ili pravna osoba sa sjedištem u Republici Hrvatskoj i u kojem je sudjelovanje hrvatskih autora, glumaca i drugih hrvatskih umjetnika i radnika ili hrvatskog kapitala od većeg značaja;
- film proizveden od jednog ili više hrvatskih producenata s najmanje jednim hrvatskim autorom i s pretežnim dijelom hrvatskih filmskih radnika, kao i film proizveden u suradnji s inozemnim producentom sukladno Europskoj konvenciji o filmskoj koprodukciji.

Producent je fizička ili pravna osoba koja u svoje ime prikuplja financijska sredstva, organizira proizvodnju i preuzima odgovornost za ukupno financijsko poslovanje, te svojim inicijativama pomaže redatelju i autorskoj ekipi pri stvaranju audiovizualnog djela.

Pojmovi autor, koprodukcija, koproducent, koncesionar, operator, nakladnici televizijskih programa, europsko audiovizualno djelo, fiksacija, neovisni producent, kao i drugi pojmovi iz područja intelektualnog vlasništva, elektroničkih medija i elektroničkih komunikacija (telekomunikacija) imaju značenje uređeno posebnim zakonima.

II. HRVATSKI AUDIOVIZUALNI CENTAR

Hrvatski audiovizualni centar

Članak 4.

U svrhu sustavnog poticanja audiovizualnog stvaralaštva u Republici Hrvatskoj osniva se Javna ustanova Hrvatski audiovizualni centar (u daljnjem tekstu: Centar).

Osnivačka prava nad Centrom u ime Republike Hrvatske ostvaruje Ministarstvo kulture.

Djelatnost Centra

Članak 5.

Centar obavlja sljedeću djelatnost:

- priprema i provodi Nacionalni program promicanja audiovizualnog stvaralaštva (u daljnjem tekstu: Nacionalni program) potičući obavljanje, organiziranje i financiranje pripreme, razvoja, proizvodnje, distribucije i prikazivanja hrvatskih, europskih i svjetskih audiovizualnih djela,
- prikuplja i putem javnog natječaja raspodjeljuje sredstva za poticanje audiovizualnih djelatnosti u skladu s ovim Zakonom i drugim propisima,

- podupire i potiče proizvodnju filmova mladih autora i debitanta,
- potiče, usmjerava i organizira inozemna ulaganja u hrvatske audiovizualne djelatnosti,
- predstavlja hrvatske audiovizualne djelatnosti i stvaralaštvo na međunarodnim festivalima i manifestacijama,
- potiče sudjelovanje hrvatskih producenata u europskim i međunarodnim koprodukcijama,
- potiče i organizira domaće i međunarodne audiovizualne festivale i manifestacije,
- obavlja i organizira nakladničku djelatnost,
- razvija i promiče audiovizualnu kulturu,
- obavlja poslove produkcijsko – troškovne kontrole i analize,
- utvrđuje način i rokove distribucije audiovizualnih djela za koja je dodijeljena potpora ugovorom o dodjeli sredstava,
- obavlja referalno dokumentacijsku djelatnost za audiovizualne djelatnosti u Republici Hrvatskoj,
- potiče zaštitu, prikazivanje i proučavanje audiovizualne baštine,
- podupire i organizira stručno i profesionalno usavršavanje u području audiovizualnih djelatnosti,
- predlaže mjere i surađuje s drugim tijelima na suzbijanju nelegalnog prometa i uporabe audiovizualnih djela,
- promiče vrijednosti i potiče mjere značajne za zaštitu djece i mladeži, ravnopravnost spolova, rasa i nacionalnih manjina,
- surađuje sa strukovnim udrugama, pravnim i fizičkim osobama u cilju unapređenja audiovizualnih djelatnosti,
- vodi očevidnike sukladno ovom Zakonu.

Centar obavlja zadaće i aktivnosti u provedbi programa Europske unije i Vijeća Europe iz područja audiovizualnih djelatnosti.

Centar sklapa sporazum sa strukovnim udrugama iz područja audiovizualnih djelatnosti o utvrđivanju Općih uvjeta pod kojima umjetnici i drugi djelatnici mogu sudjelovati u provedbi Nacionalnog programa.

Djelatnost Centra pobliže se uređuje Statutom sukladno odredbama ovoga Zakona.

Sredstva za rad Centra

Članak 6.

Sredstva za rad Centra osiguravaju se u državnom proračunu, obavljanjem djelatnosti, te iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

Imovinu Centra čine sredstva iz stavka 1. ovoga članka. Kada u obavljanju svoje djelatnosti Centar ostvari dobit, upotrijebit će je za obavljanje i razvoj djelatnosti u skladu sa statutom Centra.

Ustrojstvo i upravljanje

Članak 7.

Tijela Centra su:

- Upravni odbor,
- Ravnatelj,
- Hrvatsko audiovizualno vijeće.

Upravni odbor

Članak 8.

Centrom upravlja Upravni odbor.

Upravni odbor ima 5 članova. Predsjednika i tri člana imenuje osnivač iz redova istaknutih umjetnika i kulturnih djelatnika, koje predlažu udruge na temelju javnog poziva koji objavljuje Centar. Jednoga člana biraju radnici Centra iz svojih redova.

Članovi Upravnog odbora ne mogu biti članovi drugih tijela Centra.

Mandat predsjednika i članova Upravnog odbora je četiri godine.

Članak 9.

Upravni odbor obavlja sljedeće poslove:

- donosi Statut Centra uz suglasnost osnivača,
- odlučuje o financijskom planu i godišnjem obračunu Centra,
- donosi programe rada i razvoja Centra i nadzire njihovo izvršavanje,
- donosi odluke o raspolaganju imovinom i sredstvima za poslovanje Centra koji iznose od 50.000 do 200.000 kuna, a za veće iznose uz suglasnost osnivača,
- najmanje jednom godišnje podnosi osnivaču izvješće o radu i uvijek na zahtjev osnivača,
- imenuje i razrješava ravnatelja Centra,
- obavlja i druge poslove određene zakonom i Statutom.

Rad Upravnog odbora pobliže se uređuje Statutom i poslovníkom o radu.

Ravnatelj

Članak 10.

Ravnatelj je voditelj Centra.

Ravnatelj se imenuje na četiri godine, temeljem natječaja koji raspisuje i provodi Upravni odbor na način propisan zakonom i Statutom.

Članak 11.

Za ravnatelja Centra može se imenovati osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij, najmanje pet godina radnog iskustva u audiovizualnim djelatnostima i znanje najmanje jednog svjetskog jezika te ispunjava ostale uvjete utvrđene Statutom.

Članak 12.

Ravnatelj:

- organizira i vodi rad i poslovanje Centra,
- predstavlja i zastupa Centar,
- odgovara za zakonitost rada Centra,
- poduzima pravne radnje u ime i za račun Centra,
- predlaže Upravnom odboru Statut i ostale opće akte,
- organizira izvršenje i odgovoran je za provedbu akata i zaključaka Upravnog odbora,
- raspolaže imovinom i sredstvima za poslovanje Centra do iznosa 50.000 kuna,
- predlaže godišnji plan provedbe Nacionalnog programa,
- izvršava odluke o raspodjeli sredstava temeljem Nacionalnog programa zaključivanjem ugovora s korisnikom sredstava,
- obavlja i druge poslove utvrđene zakonom i Statutom.

Hrvatsko audiovizualno vijeće

Članak 13.

Članovi Hrvatskog audiovizualnog vijeća (u daljnjem tekstu: Vijeće) imenuju se na četiri godine.

Članovi Vijeća su jedan predstavnik:

- Hrvatske radiotelevizije,
- svakog nakladnika televizije s nacionalnom koncesijom,
- Hrvatskog društva filmskih djelatnika,
- Društva hrvatskih filmskih redatelja,
- Hrvatske udruge producenata,
- Hrvatske udruge filmskih snimatelja,
- Nacionalne udruge televizija,
- Strukovne grupacije kinoprikazivača pri Hrvatskoj gospodarskoj komori,
- Strukovne grupacije distributera pri Hrvatskoj gospodarskoj komori,
- svih operatora sustava kabelaške distribucije,
- svih operatora u nepokretnim i pokretnim telekomunikacijskim mrežama te davatelja usluga pristupa internetu,
- svih visokih učilišta iz područja audiovizualnih djelatnosti,
- Hrvatske kinoteke i
- Hrvatskog filmskog saveza.

Predstavnici iz stavka 2. ovoga članka mogu biti stručnjaci s područja audiovizualne djelatnosti, a imenuju se sukladno općim aktima pravne osobe koju predstavljaju.

Predstavnik pravnih osoba i strukovnih grupacija iz stavka 2. podstavka 8., 12 i 13. biraju pravne osobe odnosno strukovne grupacije sporazumno, a kada to nije moguće odlukom većine.

Vijeće se može konstituirati kada je imenovana većina članova.

Članak 14.

Vijeće:

- predlaže ministru kulture Nacionalni program,
- na temelju prijedloga ravnatelja raspisuje javni poziv za dodjelu sredstava za poticanje audiovizualnog stvaralaštva i komplementarnih djelatnosti sukladno Nacionalnom programu,
- donosi godišnji plan provedbe Nacionalnog programa,
- na prijedlog ravnatelja imenuje umjetničke savjetnike,
- donosi odluku o utvrđivanju liste prioriteta i odluke o raspodjeli sredstava,
- raspravlja o svim važnim pitanjima za audiovizualne djelatnosti na prijedlog ravnatelja,
- odlučuje i o drugim pitanjima utvrđenima Statutom i ovim Zakonom.

Vijeće donosi poslovnik o radu.

Sjednicama Vijeća obvezno nazoči ravnatelj Centra.

Članak 15.

Postupak raspisivanja javnog poziva, uvjeti podnošenja prijave te kriteriji za dodjelu sredstava, rad umjetničkih savjetnika i Umjetničkog vijeća, kao i nadzor nad namjenskom potrošnjom sredstava provode se na način propisan ovim Zakonom i Pravilnikom o postupku, kriterijima i rokovima za provedbu Nacionalnog programa.

Pravilnikom iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se što se smatra niskoproračunskim ili složenim filmom, kao i program potpora sukladno posebnim propisima o državnim potporama. Pravilnik iz stavka 1. ovoga članka donosi Vijeće na prijedlog ravnatelja, a uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva kulture. Pravilnik se objavljuje u Narodnim novinama.

Umjetnički savjetnici i Umjetničko vijeće

Članak 16.

Umjetnički savjetnik imenuje se za područja audiovizualnih i komplementarnih djelatnosti, a u cilju razmatranja i vrednovanja programa i projekata prijavljenih na javni poziv. Mandat umjetničkog savjetnika traje do donošenja pravomoćnih odluka o raspodjeli sredstava prema javnom pozivu za koji je imenovan. Ista osoba može biti najviše dva puta uzastopno imenovana umjetničkim savjetnikom.

Umjetnički savjetnik ima sljedeće zadaće:

- čitanje scenarija i knjige snimanja, pisanje recenzija s ocjenjivanjem kvalitete,
- predlaže Vijeću listu prioriteta scenarija odnosno knjiga snimanja pristiglih na javni poziv uz izdvajanje projekata posebno preporučljivih za realizaciju,
- kolaudiranje i recenziranje audiovizualnih djela po završetku obrade audiovizualnog djela,
- praćenje realizacije prihvaćenih projekata te dostavljanje izvješća o tijeku realizacije Centru.

Članak 17.

Umjetnički savjetnici čine Umjetničko vijeće koje usuglašava prijedlog liste prioriteta i raspodjele sredstava za područja obuhvaćena javnim pozivom. Umjetničko vijeće donosi poslovnik o svom radu.

Umjetničko vijeće saziva i njime predsjedava ravnatelj, bez prava odlučivanja.

Prijedlog liste prioriteta koji utvrdi Umjetničko vijeće podnosi se Vijeću. Prijedlog liste prioriteta Vijeću obrazlaže umjetnički savjetnik.

Provedba odluke o dodjeli sredstava

Članak 18.

Temeljem odluke o dodjeli sredstava ravnatelj Centra zaključuje ugovor s nositeljem programa u kojem se osobito uređuju uvjeti, rokovi i način korištenja sredstava, način obavljanja nadzora nad provedbom ugovora i prava na reviziju, obvezu povrata sredstava u slučaju njihovog nezakonitog i/ili nenamjenskog korištenja, obvezu poštivanja autorskih i srodnih prava, te prava koja proizlaze iz kolektivnih ugovora i drugih propisa.

Ugovorom iz stavka 1. ovoga članka uređuje se i pravo Centra na udio u dobiti od audiovizualnog djela razmjerno uložnim sredstvima.

Provedba nadzora

Članak 19.

Nadzor nad financijskim poslovanjem Centra obavlja nadležno tijelo državne uprave odnosno tijelo revizije.

Nadzor zakonitog i namjenskog korištenja sredstava dodijeljenih za poticanje audiovizualnog stvaralaštva provodi ravnatelj i stručna služba Centra.

Članak 20.

Nadzor nad zakonitošću rada i općim aktima Centra obavlja Ministarstvo kulture.

Inspekcijski nadzor nad provedbom članaka 26., 28., 29., 30., 31. i 32. provode gospodarski inspektori Državnog inspektorata.

Sprječavanje sukoba interesa

Članak 21.

Članovi tijela Centra iz članka 7. ovoga Zakona za vrijeme trajanja mandata ne mogu biti nositelji programa koji se prijavljuju na javni poziv Centra odnosno ne smiju sudjelovati u razmatranju i odlučivanju o tim programima.

Umjetnički savjetnici ne smiju za vrijeme svoga mandata ni na koji način biti povezani s programima koji su prijavljeni za raspodjelu sredstava i o kojima odlučuje Vijeće.

Član tijela Centra koji je neposredno zainteresiran za donošenje odluke o nekom pitanju može sudjelovati u raspravi o tom pitanju, ali je izuzet od odlučivanja.

Smatra se da je član tijela Centra neposredno osobno zainteresiran za donošenje odluka o nekom pitanju, ako se ono odnosi na umjetnički ili kulturni projekt u kojem osobno sudjeluje.

Članovi tijela Centra kao i osobe iz stavka 2. ovoga članka ne smiju od producenata, koproducenata, autora te ostalih zainteresiranih osoba primati darove, prihvaćati usluge, ni stupati u odnose koji ih dovode u sukob interesa u odnosu na zadaće propisane ovim Zakonom.

Član tijela kao i osoba iz stavka 2. ovoga članka bit će razriješen prije isteka vremena na koje je imenovan ako:

- ne prisustvuje sjednicama dulje od tri mjeseca,
- se stekne jedna od okolnosti propisana stavkom 1., 2. ili 5. ovoga članka,
- podnese zahtjev za razrješenje,
- je pravomoćno osuđen za počinjeno kazneno djelo.

U slučaju iz prethodnog stavka ravnatelj Centra pokreće postupak pri tijelu koje je imenovalo osobu za koju se smatra da je u sukobu interesa sukladno ovom Zakonu.

III. PROMICANJE AUDIOVIZUALNIH DJELATNOSTI

Nacionalni program promicanja audiovizualne djelatnosti

Članak 22.

Nacionalnim programom utvrđuje se opseg i način poticanja audiovizualnih djelatnosti, te komplementarnih i drugih djelatnosti, poticanja audiovizualne kulture i stvaralaštva značajnih za razvoj hrvatske kulture, aktivnosti vezane uz sudjelovanje u programima Europske unije i ostalim međunarodnim ugovorima, kao i druga pitanja važna za razvoj djelatnosti.

Nacionalni program iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar kulture na prijedlog Vijeća. Nacionalni program se donosi za razdoblje od četiri godine.

Za provedbu Nacionalnog programa Vijeće donosi godišnji plan.

Ravnatelj najmanje jednom godišnje podnosi izvješće osnivaču o provedbi Nacionalnog programa, te uvijek na zahtjev osnivača.

Članak 23.

Na temelju Nacionalnog programa odnosno godišnjeg plana ostvarenja programa Vijeće raspisuje javni poziv za poticanje audiovizualnih djelatnosti i stvaralaštva, te komplementarnih djelatnosti.

Pravne i fizičke osobe koje se bave audiovizualnom djelatnošću i komplementarnim djelatnostima mogu se prijaviti na javni poziv iz stavka 1. ovoga članka sukladno odredbama ovoga Zakona i posebnih propisa donesenih temeljem ovoga Zakona.

Posebni programi u području audiovizualnih djelatnosti

Članak 24.

Posebnim programima u području audiovizualnih djelatnosti mogu se utvrđivati i uređivati mjere i zadaće iz članka 5. ovoga Zakona za razinu lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Program iz stavka 1. ovoga članka uredit će se ugovorom između jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Centra.

Članak 25.

Ravnatelj Centra dužan je tijelu nadležnom za zaštitu tržišnog natjecanja dostaviti godišnji plan provedbe Nacionalnog programa i posebnih programa iz članka 24. ovoga Zakona u dijelu koji se odnosi na državne potpore.

IV. PROIZVODNJA, PROMET I JAVNO PRIKAZIVANJE AUDIOVIZUALNIH DJELA

Proizvodnja audiovizualnih djela

Članak 26.

Proizvodnju audiovizualnog djela može obavljati fizička ili pravna osoba registrirana za proizvodnju audiovizualnih djela.

Fizičke ili pravne osobe iz stavka 1. ovoga članka sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ili oni koji obavljaju djelatnost u Republici Hrvatskoj upisuju se u očevidnik producenata koji vodi Centar.

Vođenje evidencije snimanja audiovizualnih djela na području Republike Hrvatske

Članak 27.

Centar vodi očevidnik snimanja audiovizualnih djela za područje Republike Hrvatske.

Producenti su obvezni radi statističkog praćenja djelatnosti dostavljati izvješća o tijeku proizvodnje u skladu s obrascem koji propisuje Centar.

Promet audiovizualnih djela

Članak 28.

Promet audiovizualnih djela može obavljati fizička ili pravna osoba registrirana za promet audiovizualnim djelima koja je upisana u očevidnik distributera koji vodi Centar.

Javno prikazivanje audiovizualnih djela

Članak 29.

Javno prikazivanje audiovizualnih djela može obavljati fizička ili pravna osoba registrirana za tu djelatnost ako raspolaže prostorom i opremom sukladno posebnim propisima te ako je upisana u očevidnik prikazivača koji vodi Centar.

Prije, za vrijeme i nakon javnog prikazivanja audiovizualnog djela nije dopušteno oglašavati proizvode i usluge za koje je oglašavanje zabranjeno posebnim propisima.

Članak 30.

Osobe iz članka 28. i 29. ovoga Zakona dužne su prije prvog stavljanja u promet audiovizualnog djela ili njegovog javnog prikazivanja na odgovarajući i jasno vidljiv način istaknuti kategorizaciju audiovizualnog djela, koju su dodijelile sukladno ovom Zakonu i Pravilniku o kategorizaciji audiovizualnih djela, radi zaštite djece i mladih od sadržaja audiovizualnog djela koji je neprimjeren njihovoj dobi.

Osobe iz stavka 1. ovoga članka dužne su pisano izvijestiti Centar o dodijeljenoj kategorizaciji pojedinom audiovizualnom djelu, sedam dana prije prvog javnog prikazivanja ili stavljanja u promet.

Centar ima pravo zatražiti promjenu dodijeljene kategorizacije ako ona nije dodijeljena sukladno ovom Zakonu i Pravilniku.

Pravilnik o kategorizaciji audiovizualnih djela donosi Vijeće na prijedlog ravnatelja Centra. Pravilnik se objavljuje u Narodnim novinama.

Članak 31.

Zabranjuje se distribucija, prodaja i iznajmljivanje maloljetnicima videograma čija kategorija nije primjerena dobi maloljetnika.

Zabrana iz stavka 1. ovoga članka odnosi se i na prodaju putem poštanske narudžbe ili na drugi sličan način.

Zabranjeno je javno izlaganje i oglašavanje djela iz stavka 1. ovoga članka. Ova zabrana ne odnosi se na kategorizacijom dopuštenu prodaju i iznajmljivanje punoljetnim osobama unutar posebnih prodavaonica ili izdvojenih prostora.

Kategorizacijom iz članka 30. ovoga Zakona pobliže se uređuje način označavanja djela iz stavka 1. ovoga članka, koja moraju imati vidno upozorenje da je njihova distribucija, prodaja i iznajmljivanje zabranjena maloljetnim osobama.

Zaštita maloljetnika od pristupa audiovizualnim sadržajima putem elektroničkih publikacija koji imaju obilježja utvrđena stavkom 1. ovoga članka ostvaruje se sukladno posebnim propisima.

Članak 32.

Strano audiovizualno djelo može se u Republici Hrvatskoj distribuirati, javno prikazivati i/ili na drugi način prezentirati javnosti za kućnu uporabu ako je obrađeno na standardnom hrvatskom jeziku ili njegovim narječjima te je na odgovarajući način označena njegova kategorizacija sukladno ovom Zakonu.

Strano audiovizualno djelo može se u Republici Hrvatskoj javno prikazivati iako nije prevedeno i obrađeno na standardnom hrvatskom jeziku, ako se prikazuje u okviru smotri, filmskih sajmova, nacionalnih revija, filmskih retrospektiva, festivala, edukativnih programa, internih zatvorenih projekcija sudionika audiovizualne industrije, realizacije projekta u skladu sa bilateralnim ugovorima o kulturnoj suradnji te kada je broj projekcija ograničen. Organizator je dužan najkasnije sedam dana prije početka ovih manifestacija obavijestiti Centar o njihovom održavanju.

U originalu se mogu prikazivati djela na jezicima nacionalnih manjina.

Kinoprikazivačka mreža

Članak 33.

Kinoprikazivači u Republici Hrvatskoj mogu se povezati u kinoprikazivačku mrežu radi primjene jedinstvenog stručnog pristupa u obavljanju audiovizualne djelatnosti.

Centar svojom djelatnosti pomaže promicanju i razvoju kinoprikazivačke mreže u Republici Hrvatskoj, a osobito art-kina i kino programe za djecu i mladež.

Članak 34.

Distributeri iz članka 28. ovoga Zakona sklopit će Sporazum s Centrom u kojem će utvrditi Opće uvjete za distribuciju audiovizualnih djela realiziranih iz Nacionalnog programa. Nacrt Sporazuma dostavit će se prije njegova zaključivanja nadležnom tijelu za zaštitu tržišnog natjecanja na mišljenje.

Pravne osobe koje obavljaju audiovizualnu i komplementarnu djelatnost uzajamno povezane svojom upravnom i/ili vlasničkom strukturom ne smiju koristiti ovu pogodnost, na način protivan općim propisima o zaštiti tržišnog natjecanja.

Za praćenje i nadzor nad primjenom stavka 1. ovog članka Centar će osnovati Povjerenstvo.

Zaštita i očuvanje audiovizualne baštine

Članak 35.

Vlasnici i drugi imatelji audiovizualnih djela i drugog filmskog gradiva od povijesnoga, umjetničkog, kulturnog i znanstvenog značenja ili od značenja za razvoj kinematografije dužni su poduzimati trajne mjere za njihovu zaštitu i očuvanje.

Audiovizualna djela i drugo filmsko gradivo iz stavka 1. ovoga članka štite se kao kulturno dobro i na njih se primjenjuju propisi o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i arhivskog gradiva.

V. FINANCIRANJE AUDIOVIZUALNIH DJELATNOSTI

Izdvajanje sredstava za financiranje audiovizualnih djelatnosti

Članak 36.

Sredstva za provedbu Nacionalnog programa osiguravaju se iz državnog proračuna, te iz dijela ukupnog godišnjeg bruto prihoda ostvarenog obavljanjem audiovizualnih djelatnosti:

- Hrvatske radiotelevizije	2%
- nakladnika televizijskih programa na nacionalnoj razini	0,8%,
- nakladnika televizijskih programa na regionalnoj razini	0,5%
- operatora sustava kableske distribucije	0,5%
- operatora u nepokretnim i pokretnim telekomunikacijskim mrežama te davatelja usluga pristupa internetu	1%
- osoba koje javno prikazuju audiovizualna djela	0,1%

Osobe koje prikazuju audiovizualna djela u obavljanju drugih gospodarskih djelatnosti bez obzira na podrijetlo audiovizualnog djela i tehnologiju njegova prijenosa korisnicima, dužne su iz dijela ukupnog godišnjeg bruto prihoda ostvarenog tom djelatnošću, uplatiti 0,1% Centru za provedbu Nacionalnog programa.

Osobe koje obavljaju maloprodaju audiovizualnih djela dužne su od ukupnog godišnjeg bruto prihoda ostvarenog tom prodajom uplatiti 0,1% Centru za provedbu Nacionalnog programa.

Sredstva za provedbu Nacionalnog programa mogu se osiguravati i iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, međunarodnih fondova, donacija, kao i iz dijela prikupljenih naknada za privatno i drugo vlastito korištenje audiovizualnih djela.

Sredstva za provedbu Nacionalnog programa uplaćuju se na poseban račun Centra. Sredstva se uplaćuju tromjesečno u korist Centra, ako ugovorom nije drukčije uređeno.

Članak 37.

Pravne osobe nad kojima se provodi stečajni postupak za trajanja toga postupka nisu dužne uplaćivati sredstva temeljem članka 36. ovoga Zakona.

Obvezno sklapanje ugovora s Centrom o uplati sredstava

Članak 38.

Osobe iz članka 36. stavka 1., 2. i 3. ovoga Zakona obvezne su sklopiti ugovor sa Centrom o izdvajanju sredstava u korist Centra iz njihova ukupnog godišnjeg bruto prihoda ostvarenog obavljanjem audiovizualnih djelatnosti iz prethodne godine najmanje u iznosu iz članka 36. ovoga Zakona, a radi osiguravanja sredstava za provedbu Nacionalnog programa.

Osoba koja obavlja dvije ili više djelatnosti iz članka 36. stavka 1. ovoga Zakona sklapa ugovor s Centrom o izdvajanju sredstava po onoj osnovi koja je najpovoljnija za Hrvatski audiovizualni centar.

Ugovor iz stavka 1. ovoga članka zaključuje se na zahtjev Centra najkasnije u roku 60 dana od dana podnošenja zahtjeva. Ugovor se sklapa na neodređeno vrijeme.

Ako osoba iz stavka 1. ovoga članka na zahtjev Centra ne sklopi ugovor u roku iz stavka 3. ovoga članka, Centar ima pravo pokrenuti postupak i zatražiti od suda presudu koja u cijelosti zamjenjuje ugovor.

Članak 39.

Osoba iz članka 36. stavka 1. ovoga Zakona može s Centrom i nositeljem projekta sklopiti ugovor kojim se uređuju prava i obveze u realizaciji pojedinačnog projekta s liste prioriteta sukladno općim uvjetima poslovanja koje utvrđuje Centar, te uvažavajući sredstva uplaćena temeljem ugovora iz članka 38. ovoga Zakona.

VI. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 40.

Novčanom kaznom od 5.000,00 kuna do 500.000,00 kuna kaznit će se pravna osoba koja:

- je registrirana za proizvodnju, promet ili javno prikazivanje audiovizualnih djela i obavlja navedene djelatnosti, a nije sukladno člancima 26., 28. i 29. upisana u odgovarajući očevidnik koji vodi Centar,
- postupa suprotno odredbi članka 29. stavka 2. ovoga Zakona,
- prikazuje, distribuira, iznajmljuje, posuđuje, prodaje ili na bilo koji drugi način, prezentira audiovizualno djelo javnosti za kućnu uporabu ili putem javnog prikazivanja, suprotno članku 30. ovoga Zakona,
- postupa suprotno odredbi članka 31. ovoga Zakona,
- javno prikazuje strana audiovizualna djela koja nisu obrađena na standardnom hrvatskom jeziku ili njegovim narječjima suprotno članku 32. stavku 1. i 2. ovoga Zakona,
- postupa suprotno odredbi članka 34. ovoga Zakona.

Ako prekršaje iz stavka 1. ovoga članka počini fizička osoba odnosno odgovorna osoba u pravnoj osobi kaznit će se novčanom kaznom od 300,00 kuna do 10.000,00 kuna.

Predmeti koji su bili namijenjeni ili su korišteni za počinjenje prekršaja iz stavka 1. podstavka 3. i 4. ovoga članka, oduzet će se.

Pravnoj osobi, fizičkoj osobi uključujući obrtnika i trgovca pojedinca koji u obavljanju djelatnosti počinje prekršaje iz stavka 1. podstavka 3. i 4. može se izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti ili dijelova djelatnosti u trajanju do jedne godine, ako je počinjeni prekršaj naročito težak zbog načina izvršenja, posljedica djela, počinjenja u povratu ili drugih okolnosti počinjenog prekršaja koji ga čine naročito teškim.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 41.

Ministar kulture imenovat će privremenog ravnatelja Centra u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona.

Privremeni ravnatelj dužan je obaviti pripreme radnje za početak rada Centra i upisati Centar u sudski registar.

Članak 42.

Hrvatsko audiovizualno vijeće donijet će provedbene propise utvrđene ovim Zakonom u roku od 90 dana od konstituiranja.

Članak 43.

Centar će 1. siječnja 2008. godine preuzeti poslove i zadatke koje u području audiovizualnih djelatnosti obavlja Ministarstvo kulture o čemu će se sklopiti ugovor.

Članak 44.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o kinematografiji („Narodne novine”, br. 47/80, 20/90, 53/90).

Do donošenja provedbenih propisa sukladno ovom Zakonu primjenjuje se Pravilnik o kriterijima za utvrđivanje programa javnih potreba u području filma i njihovom financiranju („Narodne novine“, broj 62/03) u dijelu u kojem njegove odredbe nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

S danom 1. siječnja 2008. godine prestaje s radom Kulturno vijeće za film i kinematografiju osnovano pri Ministarstvu kulture temeljem Zakona o kulturnim vijećima („Narodne novine“, broj 48/04).

Stupanje na snagu Zakona

Članak 45.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Područje audiovizualnih djelatnosti u Republici Hrvatskoj od osamdesetih godina prošloga stoljeća do ovoga prijedloga Zakona nije sustavno i cjelovito zakonodavno uređivano. Od 1980. godine kada je donesen Zakon o kinematografiji do danas ovo se područje uređivalo samo u dijelu koji se odnosi na film i kinematografiju. U tom smislu osim temeljnog Zakona o filmu i kinematografiji i njegove dvije izmjene 1990. godine, na ovo su se područje također primjenjivali i Zakon o financiranju javnih potreba u kulturi (Narodne novine 47/90 i 27/93), nadalje Pravilnik o izboru i utvrđivanju programa javnih potreba u kulturi (Narodne novine, broj 7/01, 60/01, 135/06) kao i Pravilnik o kriterijima za utvrđivanje programa javnih potreba u području filma i njihovom financiranju (Narodne novine, broj 62/03).

Stvaranjem i uspostavom hrvatske države stvaraju se nove pretpostavke i mogućnosti kao i novi temelji za razvoj hrvatskih audiovizualnih djelatnosti. Jednako tako otvara se tržište, osnivaju se nova trgovačka društva, nude se nove suvremene tehnologije, ali uz sve to javljaju se i novi problemi vezani kako uz ratno razdoblje, tako i tranzicijske promjene. Dinamične legislativne promjene otežavale su i gotovo onemogućavale ulaganja u ovom području.

Poseban nedostatak očitovao se u nepostojanju legislative koja cjelovito uređuje ovo područje, zaostajanju u praćenju novih tehnologija, nedovoljnoj pripremljenosti gospodarskih subjekata za tržišno natjecanje na europskom audiovizualnom tržištu, nepostojanju institucionalnih preduvjeta za iskorištavanje svih komparativnih prednosti koje Republika Hrvatska može ponuditi europskoj pa i svjetskoj audiovizualnoj industriji. Veliki dio proizvodnje domaćih filmova i drugih audiovizualnih djela ovisio je o sredstvima Ministarstva kulture i Hrvatske radiotelevizije, dok su dio sredstava osiguravali producenti i sponzori.

Nužnost poticanja i promicanja hrvatskih audiovizualnih djelatnosti prepoznato je na državnoj razini te se sustavno skrbi o razvoju hrvatske audiovizualne djelatnosti i stvaralaštva putem Ministarstva kulture. Tako je Ministarstvo kulture u razdoblju od 2000.-2003. u audiovizualne djelatnosti uložilo 132,4 milijuna kuna, a u razdoblju od 2004.-2007. iznos od 138,5 milijuna kuna.

Hrvatska audiovizualna djela posljednjih godina ostvaruju zapažene rezultate i brojne nagrade na filmskim festivalima, sve veću prisutnost u europskim kinima i sve veću gledanost hrvatskog filma u domaćim kinima.

Hrvatsko kinoprikazivalaštvo u 1991. godini imalo je 173 kinodvorane koje su imale 66.518 kino sjedala, dok je primjerice 2004. bilo 147 kinodvorana s 48.161 kino sjedala. Interesantan je podatak da je 1991. godine sa znatno većim brojem kinodvorana i brojem sjedala prodano 3,076.000 kino ulaznica dok je 2004. godine prodano 2,976.000. Razlozi pada broja prikazivačkih mjesta mogu se objasniti: razvojem novih tehnologija koje preuzimaju sve veći udio na audiovizualnom tržištu (VHS, DVD, kablovske i satelitske televizije...), a koje mijenjaju navike gledatelja, te nedostatku razvojnih ulaganja u suvremene kinodvorane. Treba naglasiti da je u krizi i kinoprikazivačka djelatnost u razvijenim zemljama svijeta, a uzroci su promjene strukture kinodvorana (od klasičnog kina do minipleksa i multipleksa) ali i smanjivanje broja kinodvorana. Na ovakav trend u Hrvatskoj osobito je utjecao Domovinski rat i tranzicijske promjene.

Temeljem svega navedenoga stekli su se uvjeti za uvođenje novoga, cjelovitog pravnog okvira za sustavno uređenje ovog područja. Jednako tako nužno je i uvođenje novog sustava osiguravanja sredstava koji će otvoriti mogućnosti za poticanje sveukupne hrvatske audiovizualne djelatnosti i stvaralaštva.

Analizom podataka od 2004. godine do danas razvidno je kako se broj prijavljenih programa u ovom području povećava iz godine u godinu, što je djelomično rezultat primjene suvremenih tehnologija audiovizualnog stvaralaštva kao i većih umjetničkih i stvaralačkih sloboda u ovom području. Danas bilježimo slučajeve u kojima autori gotovo samostalno stvaraju audiovizualna djela koristeći nove tehnologije, dok je prije nekoliko godina to bilo gotovo nemoguće. Stoga je potrebno ovim Zakonom i novim načinom financiranja audiovizualnih djelatnosti omogućiti realizaciju većeg broja programa i projekata radi stvaranja temeljnih uvjeta za razvoj hrvatskog i europskog audiovizualnog stvaralaštva.

Nacrt prijedloga Zakona o audiovizualnim djelatnostima izradilo je Stručno povjerenstvo Ministarstva kulture, u koje su imenovani ugledni stručnjaci kao i predstavnici svih relevantnih skupina i udruga iz područja audiovizualne djelatnosti.

II. PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM

Ovim se Zakonom uređuje obavljanje, organiziranje i financiranje audiovizualnih djelatnosti kao sastavnice suvremene kulture, poticanje hrvatskog audiovizualnog stvaralaštva i distribucije, promicanje kinoprikazivaštva te komplementarnih djelatnosti, a osobito zaštita i proučavanje audiovizualne baštine, kao i prikazivanje hrvatskih audiovizualnih djela u zemlji i inozemstvu.

Zakonom se osobito uređuje:

- osnivanje, ustroj, upravljanje i djelatnost Hrvatskog audiovizualnog centra,
- donošenje i provedba Nacionalnog programa promicanja audiovizualne djelatnosti,
- financiranje audiovizualnih djelatnosti,
- način donošenja i provedba odluka o dodjeli sredstava,
- proizvodnja, promet i javno prikazivanje audiovizualnih djela,
- sprječavanje sukoba interesa pri raspodjeli javnih sredstava za poticanje audiovizualnog stvaralaštva,
- zaštita djece i mladeži od prikazivanja neprimjerenog sadržaja,
- provedba nadzora nad poslovanjem Centra, kao i zakonitog i namjenskog korištenja dodijeljenih sredstava
- zaštita i očuvanje audiovizualne baštine,
- osiguravanje sredstava za poticanje audiovizualnih djelatnosti.

Pri razradi hrvatskog modela poticanja audiovizualnih djelatnosti analizirana su europska nacionalna zakonodavstva, te je predložen model koji po prvi puta omogućuje gospodarskim subjektima aktivnu ulogu u kreiranju audiovizualne politike. Nedvojbeno je da su zakonska uređenja ovoga područja različita u europskim državama, ali sva u svojoj osnovi uređuju dužnosti države i drugih subjekata kao i financijske i programske mogućnosti koje služe u svrhu ostvarivanja poticajnog audiovizualnog okružja. Najveći broj država skrb o ovoj djelatnosti povjerava ustanovama u statusu – fondova (Češka, Norveška, Belgija...), instituta (Austrija,

Velika Britanija, Poljska...) koje skrbe o raspodjeli sredstava i poticanju audiovizualnih djelatnosti. Ove se ustanove financiraju iz proračunskih sredstava te iz drugih izvora npr. televizija, kinematografi, videoteke i svih drugih oblika gospodarskog iskorištavanja audiovizualnih djela. Udjeli financijskih doprinosa u takve institucije, mehanizmi naplate i raspodjele tako prikupljenih sredstava razlikuju se od države do države.

Stoga se ovim Zakonom osniva javna ustanova Hrvatski audiovizualni centar, jasno se uređuje njegova struktura i način odlučivanja, postupak predlaganja i donošenja Nacionalnog programa audiovizualnih djelatnosti i dr.

Audiovizualna djelatnost se predloženim sustavom u cjelini izdvaja iz Ministarstva kulture, te se sukladno europskim zakonodavstvima, a poštujući suvremene demokratske norme i vrijednosti, te principe civilnog društva, stvara kontaktno mjesto za sve zainteresirane strane u ovom području čime se pridonosi razvoju uspješne audiovizualne industrije.

Europsko zakonodavstvo temeljem članka 151. Ugovora o Europskoj zajednici potiče suradnju između država članica u području kulture, potiče nastojanja usmjerena očuvanju kulturne baštine i raznolikosti, dakle daje državama članicama Europske unije slobodu kod zakonskog uređivanja nacionalne audiovizualne djelatnosti. Zakonom su poštovana načela i smjernice Europske unije, osobito načelo jednakosti poslovnih subjekata na budućem zajedničkom tržištu, načelo konkurentnosti i načelo zaštite kulturne raznolikosti.

Ugovor o osnivanju Europske zajednice u članku 88 (3) navodi da su države članice dužne izvijestiti Komisiju o bilo kakvim planovima za davanje ili mijenjanje državnih potpora. Članak 87 (1) Ugovora o osnivanju Europske zajednice propisuje da je (ako tim Ugovorom nije drukčije utvrđeno), svaka potpora koju daje država članica ili koja je dana putem državnih sredstava u bilo kojem obliku koji narušava ili prijeti narušavanjem tržišnog natjecanja stavljajući u povoljniji položaj određena poduzeća ili proizvodnju određenih roba, nespojiva sa zajedničkim tržištem jer utječe na trgovinu između država. Sukladno članku 87 (3) ovog Ugovora propisane su iznimke za davanje državne potpore tj. određeno je kada se potpore mogu davati, a da ne narušavaju zajedničko tržište. Jedna od iznimaka odnosi se i na promicanje kulture i očuvanje baštine, ako ne utječe negativno na trgovinske uvjete i tržišno natjecanje u Zajednici u mjeri u kojoj bi to bilo suprotno zajedničkom interesu. S tim u svezi Europska komisija izdala je i priopćenje o budućnosti kinematografske i audiovizualne industrije u Europi (od 26. rujna 2001.g.) COM (2001) 534 kojim je ukazano da nadležne institucije država članica Europske unije mogu same odrediti visinu potpore složenim filmskim i audiovizualnim projektima kao i projektima s niskim proračunom, te da upravo te institucije, odnosno države članice, same određuju koji su to projekti.

Zakon nadalje predviđa izradu Nacionalnog programa kojim se potiče stvaralaštvo, osigurava slobodan protok djela, razvoj audiovizualnih djelatnosti, sloboda umjetničkog izražavanja te očuvanje hrvatskog i europskog kulturnog nasljeđa kao bitne sastavnice kulturne raznolikosti. Ove je ciljeve moguće ostvariti dosljednom provedbom predloženog modela financiranja, spajajući proračunska i izvanproračunska sredstava. Vrijedi naglasiti da izvanproračunska sredstva potječu isključivo od onih gospodarskih subjekata koji dobit ostvaruju koristeći upravo audiovizualna djela.

Nacionalni program donosi ministar kulture na prijedlog Vijeća i to na četiri godine. Nacionalni program se ostvaruje godišnjim programima koje donosi Hrvatsko audiovizualno vijeće i temeljem kojih se provode postupci za dodjelu sredstava.

U postupku raspodjele sredstava posebno je uređen institut sprječavanja sukoba interesa koji se odnosi na sve osobe koje sudjeluju u tom postupku, a osobito na umjetničke savjetnike koji za vrijeme svog mandata ni na koji način ne smiju biti povezani s programima koji su prijavljeni za raspodjelu sredstava i o kojima odlučuje Hrvatsko audiovizualno vijeće.

Ovim će se Zakonom postići povećanje proizvodnje audiovizualnih djela, veća preglednost nad svrhovitošću raspodjele i potrošnje ukupnih sredstava, stvaraju se pretpostavke za otvaranjem novih radnih mjesta u audiovizualnim djelatnostima, osigurava se ostvarenje ljudskih prava i sloboda na stvaralaštvo, kao i cjelovit razvoj audiovizualne djelatnosti i umjetnosti, te očuvanje hrvatskog i europskog kulturnog i audiovizualnog nasljeđa.

Zakonom je također propisana mogućnost donošenja posebnih programa u području audiovizualnih djelatnosti za koje su zainteresirane lokalne i područne (regionalne) samouprave. Provedba takvih programa može biti predmet posebnih ugovora.

Proizvodnja, promet i javno prikazivanje audiovizualnih djela pratit će se sustavno i obrađivati statistički na temelju očevidnika koji će se voditi pri Centru.

Osobita pažnja posvećuje se zaštiti djece i mladeži i njihovoj izloženosti audiovizualnim djelima neprimjerenog sadržaja primjenom kategorizacije audiovizualnih djela. U tom smislu fizičke i pravne osobe dužne su prije prvog stavljanja u promet i prije prvog prikazivanja audiovizualnog djela na odgovarajući i jasno vidljiv način istaknuti kategorizaciju audiovizualnog djela. Kategorizacija se detaljnije uređuje Pravilnikom koji donosi Hrvatsko audiovizualno vijeće na prijedlog ravnatelja Centra. Ovaj se pravilnik objavljuje u Narodnim novinama. Centru je također dana ovlast da traži promjenu kategorizacije kada ona nije dodijeljena sukladno propisima.

Zakonom se također uređuje i uporaba standardnog hrvatskog jezika, kao i izuzetci od te uporabe, kinoprikazivačka mreža, te zaštita i očuvanje audiovizualne baštine (audiovizualna djela i druga filmska gradiva štite se kao kulturna dobra i na njih se primjenjuju propisi o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i arhivskog gradiva).

III. OBJAŠNENJE POJEDINIH ODREDBI ZAKONA

I. OPĆE ODREDBE

Člancima 1.- 3. određen je sadržaj Zakona, interes Republike Hrvatske te su definirani određeni pojmovi kao npr. što se smatra audiovizualnim djelatnostima, što su audiovizualna djela, što su komplementarne djelatnosti, pojam hrvatskoga filma i producenta. Određeno je također da će se određeni pojmovi (npr. autor, koprodukcija, operator...) kao i drugi pojmovi iz područja intelektualnog vlasništva, elektroničkih medija i elektroničkih komunikacija (telekomunikacija) tumačiti na način uređen posebnim zakonima.

II. HRVATSKI AUDIOVIZUALNI CENTAR

Člancima 4.-21. uređuje se način i postupak osnivanja Hrvatskog audiovizualnog centra i njegova djelatnost. Centar se osniva kao javna ustanova u svrhu poticanja audiovizualnog stvaralaštva u Republici Hrvatskoj, a osnivačka prava nad Centrom u ime Republike Hrvatske ostvaruje Ministarstvo kulture.

Člankom 5. taksativno su pobrojane djelatnosti Centra, kao i obveza sklapanja sporazuma sa strukovnim udrugama iz područja audiovizualnih djelatnosti o utvrđivanju Općih uvjeta pod kojima umjetnici i drugi djelatnici mogu sudjelovati u provedbi Nacionalnog programa.

Člankom 6. propisano je da se sredstva za rad javne ustanove Hrvatski audiovizualni Centar osiguravaju u državnom proračunu, obavljanjem djelatnosti te iz drugih izvora u skladu sa zakonom. Tijela Centra su Upravni odbor, Ravnatelj i Hrvatsko audiovizualno vijeće (Članak 7.). Člankom 8. propisano je da Upravni odbor ima 5 članova koje imenuje osnivač iz redova istaknutih umjetnika i kulturnih djelatnika, a jednog člana biraju radnici Centra iz svojih redova.

Člankom 9. propisani su poslovi Upravnog odbora.

Člancima 10.-12. utvrđen je status ravnatelja, način imenovanja, uvjeti koje ravnatelj mora ispunjavati, razlozi razrješenja prije isteka vremena na koje je imenovan te poslovi koje Ravnatelj obavlja.

Člankom 13. određeno je tko su članovi Hrvatskog audiovizualnog vijeće, te je uređen postupak imenovanja članova Hrvatskog audiovizualnog vijeća.

Člankom 14. utvrđen je djelokrug toga Vijeća. Člankom 15. predviđeno je donošenje Pravilnika o postupku, kriterijima i rokovima za provedbu Nacionalnog programa (Pravilnik donosi Vijeće na prijedlog ravnatelja, a uz prethodno pribavljeno mišljenje Ministarstva kulture). Tim se Pravilnikom nadalje propisuje što se smatra niskoproračunskim, a što složenim filmom, kao i program potpora sukladno posebnim propisima o državnim potporama, rad umjetničkih savjetnika i Umjetničkog vijeća te nadzor nad potrošnjom sredstava.

Člancima 16. i 17. uređen je način imenovanja i rad umjetničkih savjetnika. Umjetnički savjetnici imenuju se za pojedina područja audiovizualnih i komplementarnih djelatnosti, a mandat im traje do donošenja pravomoćnih odluka o raspodjeli sredstava prema javnom pozivu za koji je imenovan. Umjetnički savjetnici čine Umjetničko vijeće koje usuglašava prijedlog liste prioriteta i raspodjele sredstava za područja audiovizualnog stvaralaštva obuhvaćena javnim pozivom. Umjetničko vijeće saziva i njime predsjedava ravnatelj Centra, ali nema pravo odlučivanja. Prijedlog liste prioriteta Umjetničko vijeće podnosi Hrvatskom audiovizualnom vijeću, te u slučaju potrebe umjetnički savjetnik za pojedino područje obrazlaže svoj prijedlog.

Člankom 18. propisano je da temeljem odluke o dodjeli sredstava ravnatelj Centra zaključuje ugovor s nositeljem programa. U tom se ugovoru uređuju uvjeti, rokovi i način korištenja sredstava, način obavljanja nadzora nad provedbom ugovora i prava na reviziju, obveza povrata sredstava u slučaju njihova nezakonitog i/ili nenamjenskog korištenja, obveza poštivanja autorskih i srodnih prava, te prava koja proizlaze iz kolektivnih ugovora i drugih propisa. Ovim se ugovorom također propisuje i pravo Centra na udio u dobiti od audiovizualnog djela razmjerno uložnim sredstvima.

Člancima 19. i 20. propisana su tijela nadzora za provođenje pojedinih odredbi ovoga Zakona.

Odredbom članka 21. utvrđeno je kada i tko može biti u sukobu interesa te pod kojim uvjetima članovi pojedinih tijela te umjetnički savjetnici Centra mogu biti razriješeni i prije isteka vremena na koje su imenovani.

III. PROMICANJE AUDIOVIZUALNIH DJELATNOSTI

Člancima 22. i 23. propisano je da se Nacionalnim programom utvrđuje opseg i način poticanja audiovizualnih djelatnosti, te komplementarnih i drugih djelatnosti, poticanja audiovizualne kulture i stvaralaštva značajnih za razvoj hrvatske kulture, aktivnosti vezane uz sudjelovanje u programima Europske unije i ostalim međunarodnim ugovorima, kao i druga pitanja važna za razvoj djelatnosti.

Nacionalni program donosi ministar kulture na prijedlog Vijeća za razdoblje od četiri godine. Za provedbu Nacionalnog programa Vijeće donosi godišnji plan, a ravnatelj najmanje jednom godišnje podnosi izvješće osnivaču o provedbi Nacionalnog programa, te uvijek na zahtjev osnivača. Na temelju Nacionalnog programa odnosno godišnjeg programa Vijeće raspisuje javni poziv na koji se sa svojim projektima mogu prijaviti pravne i fizičke osobe koje se bave audiovizualnom djelatnošću i komplementarnim djelatnostima.

Članak 24. propisuje mogućnost sklapanja ugovora između jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i Centra za posebne programe u području audiovizualnih djelatnosti.

Članak 25. propisuje da je ravnatelj Centra dužan tijelu nadležnom za zaštitu tržišnog natjecanja dostaviti godišnji plan provedbe Nacionalnog programa i posebnih programa u svrhu utvrđivanja radi li se o državnoj potpori ili ne.

IV. PROIZVODNJA, PROMET I JAVNO PRIKAZIVANJE AUDIOVIZUALNIH DJELA

Člancima 26. do 29. propisano je da se fizičke i pravne osobe koje obavljaju proizvodnju, promet i javno prikazivanje audiovizualnih djela obvezno upisuju u očevidnike koje vodi Hrvatski audiovizualni Centar.

Člankom 27. propisana je obveza vođenja očevidnika snimanja audiovizualnih djela za područje Republike Hrvatske. Kao i obveza producenata da dostavljaju izvješća o tijeku proizvodnje Centru.

Člankom 28. propisana je obveza upisa fizičkih ili pravnih osoba koje se bave prometom audiovizualnih djela u očevidnik koji vodi Centar.

Člankom 29. propisana je obveza fizičkih ili pravnih osoba koje se bave javnim prikazivanjem audiovizualnih djela da se upišu u očevidnik prikazivača koji vodi Centar, te da može obavljati tu djelatnost ako raspolaže prostorom i opremom sukladno posebnim propisima. Nadalje, propisano je da prije, za vrijeme i nakon javnog prikazivanja audiovizualnog djela nije dopušteno oglašavati proizvode i usluge za koje je oglašavanje zabranjeno posebnim propisima.

Člankom 30. propisano je da se prije prvog stavljanja u promet audiovizualnog djela ili njegovog javnog prikazivanja na odgovarajući i jasno vidljiv način mora istaknuti kategorizacija audiovizualnog djela koji osobe iz članka 28. i 29. moraju dodijeliti sukladno ovom Zakonu i Pravilniku o kategorizaciji, radi zaštite djece i mladih od sadržaja audiovizualnog djela koji je neprimjeren njihovoj dobi. Osobe iz članka 28. i 29. Zakona dužne su pisano izvijestiti Centar o dodijeljenoj kategorizaciji pojedinom audiovizualnom djelu, sedam dana prije prvog javnog prikazivanja ili stavljanja u promet. Centar ima pravo zatražiti promjenu dodijeljene kategorizacije ako ona nije dodijeljena sukladno ovom Zakonu i Pravilniku. Pravilnik o kategorizaciji audiovizualnih djela donosi Vijeće na prijedlog ravnatelja Centra. Pravilnik se objavljuje u Narodnim novinama. Kategorizacija audiovizualnih djela propisana je Priopćenjem Komisije Vijeću EU, Europskom parlamentu, gospodarskom i socijalnom odboru i odboru regija o određenim pravnim aspektima koji se odnose na kinematografska i ostala audiovizualna djela (2002/C43/04) (COM 2001).

Članak 31. uređuje zaštitu maloljetnika od sadržaja neprimjerenih njihovoj dobi. Zabranjuje se distribucija, prodaja i iznajmljivanje maloljetnicima videograma čija kategorija nije primjerena dobi maloljetnika. Ova se zabrana također odnosi na prodaju putem poštanske narudžbe ili na drugi sličan način. Nadalje, zabranjeno je javno izlaganje i oglašavanje ovakvih djela. Ova zabrana se ne odnosi na kategorizacijom dopuštenu prodaju i iznajmljivanje punoljetnim osobama unutar posebnih prodavaonica ili izdvojenih prostora. Kategorizacijom (iz članka 30.) se također pobliže uređuje način označavanja navedenih djela koja moraju imati vidno upozorenje da je njihova distribucija, prodaja i iznajmljivanje zabranjena maloljetnim osobama. Ovim je člankom također uređena i zaštita maloljetnika od pristupa audiovizualnim sadržajima putem elektroničkih publikacija koji imaju obilježja kako je to utvrđeno stavkom 1. članka 31. , a ostvaruje se sukladno posebnim propisima. Ove zabrane predviđene su Preporukom R(89)7 Odbora ministara zemljama članicama o načelima za distribuciju videograma s nasilnim, brutalnim ili pornografskim sadržajem od 27. travnja 1989. (Vijeće Europe), Preporukom R (92)19 Odbora ministara državama članicama o videogramima s rasističkim sadržajem od 19. listopada 1992. (Vijeće Europe). Zaštita maloljetnika u odnosu na programske sadržaje elektroničkih publikacija uređena je Preporukom Vijeća EU (98/560/EC) od 24. rujna 1998. godine o razvoju konkurentnosti europske audiovizualne i informacijske uslužne industrije putem promicanja nacionalnih sustava usmjerenih na postizanje usporedivog i učinkovitog stupnja zaštite maloljetnika i ljudskog dostojanstva OJ L 270, 07/10/1998 str. 48.-55.

Člankom 32. propisani su načini distribucije stranog audiovizualnog djela. Takva djela ako se javno prikazuju i/ili na drugi način prezentiraju javnosti za kućnu uporabu trebaju biti obrađena na standardnom hrvatskom jeziku ili njegovim narječjima te na odgovarajući način imati označenu kategorizaciju. Izuzetci od ovoga pravila su ako se djela prikazuju u okviru smotri, filmskih sajmova, nacionalnih revija i dr., a organizator je dužan najkasnije sedam dana prije početka ovih manifestacija obavijestiti Centar o njihovom održavanju. U originalu se mogu prikazivati djela na jezicima nacionalnih manjina.

Članak 33. omogućuje povezivanje kinoprikazivača u kinoprikazivačku mrežu, a Centar svojom djelatnosti pomaže promicanju i razvoju ove mreže, a osobito razvoj art-kina i kino programa za djecu i mladež.

Člankom 34. propisano je da će distributeri iz članka 28. ovoga Zakona sklopiti s Centrom sporazum u kojem će utvrditi Opće uvjete za distribuciju audiovizualnih djela. Nacrt tog sporazuma dostavit će se prije zaključivanja, tijelu nadležnom za zaštitu tržišnog natjecanja. Nadalje, propisano je da distributeri i prikazivačke tvrtke uzajamno povezane svojom upravnom i/ili vlasničkom strukturom ne smiju koristiti ovu pogodnost, na način protivan općim propisima o zaštiti tržišnog natjecanja. Centar će za praćenje i nadzor nad primjenom članka 34. osnovati Povjerenstvo.

Člankom 35. određeno je da su vlasnici i drugi imatelji audiovizualnih djela i drugog filmskog gradiva od povijesnoga, umjetničkog, kulturnog i znanstvenog značenja ili od značenja za razvoj kinematografije dužni poduzimati trajne mjere za njihovu zaštitu i očuvanje. Audiovizualna djela i drugo filmsko gradivo štite se kao kulturno dobro i na njih se primjenjuju propisi o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i arhivskog gradiva.

V. FINANCIRANJE AUDIOVIZUALNIH DJELATNOSTI

Člancima 36. do 38. uređeno je financiranje audiovizualnih djelatnosti na način da su člankom 36. osim sredstava iz državnog proračuna taksativno nabrojane osobe iz čijeg se ukupnog godišnjeg bruto prihoda ostvarenog obavljanjem audiovizualnih djelatnosti izdvaja zakonom propisani postotak za realizaciju Nacionalnog programa. Ta se sredstva tromjesečno uplaćuju na poseban račun Centra. Pravne osobe nad kojima se provodi stečajni postupak za trajanja toga postupka nisu dužne uplaćivati propisana sredstva.

Člankom 37. propisano je da pravne osobe nad kojima se provodi stečaj za vrijeme trajanja stečajnog postupka nisu dužne uplaćivati sredstva.

Člankom 38. propisana je obveza sklapanja ugovora s Centrom za uplatu sredstava temeljem članka 36. Ugovor se zaključuje najkasnije u roku od 60 dana od podnošenja zahtjeva i to na neodređeno vrijeme, a ako se takav ugovor ne sklopi Centar ima pravo pokrenuti postupak i zatražiti od suda presudu koja u cijelosti nadomješta ugovor.

Članak 39. propisuje da osoba iz članka 36. stavka 1. Zakona može s Centrom i nositeljem projekta sklopiti ugovor kojim se uređuju prava i obveze u realizaciji pojedinačnog projekta s liste prioriteta sukladno općim uvjetima poslovanja koje utvrđuje Centar, te uvažavajući sredstva uplaćena temeljem ugovora iz članka 38. Zakona.

VI. PREKRŠAJNE ODREDBE

Člankom 40. propisane su novčane kazne u iznosu 5.000,00 kuna do 500.000,00 kuna za pravne osobe koje su registrirane za proizvodnju, promet ili javno prikazivanje audiovizualnih djela i obavljaju navedene djelatnosti, a nisu sukladno člancima 26., 28. i 29. upisane u odgovarajući očevidnik koji vodi Hrvatski audiovizualni centar, ako postupaju suprotno odredbi članka 29. stavka 2. Zakona, ako prikazuju, distribuiraju, iznajmljuju, posuđuju, prodaju ili na bilo koji drugi način prezentiraju audiovizualna djela javnosti za kućnu uporabu ili putem javnog prikazivanja, suprotno članku 30. Zakona, postupaju suprotno odredbi članka 31. Zakona, javno prikazuju strana audiovizualna djela koja nisu obrađena na standardnom hrvatskom jeziku ili njegovim narječjima suprotno članku 32. stavku 1. i 2. Zakona, te ako postupaju suprotno Općim uvjetima poslovanja sukladno članku 34. ovoga Zakona.

Ako prekršaje navedene u stavku 1. članka 40. počini fizička osoba odnosno odgovorna osoba u pravnoj osobi ista će se kazniti novčanom kaznom od 300,00 kuna do 10.000,00 kuna. Predmeti koji su bili namijenjeni ili su korišteni za počinjenje prekršaja iz stavka 1. podstavka 1. i 2. članka 40., oduzet će se. Također je propisano da se pravnoj osobi, fizičkoj osobi uključujući obrtnika i trgovca pojedinca koji počine prekršaje iz stavka 1. podstavka 1. i 2. u obavljanju djelatnosti može izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti ili dijelova djelatnosti u trajanju do jedne godine, ako je počinjeni prekršaj naročito težak zbog načina izvršenja, posljedica djela, počinjenja u povratu ili drugih okolnosti počinjenog prekršaja koji ga čine naročito teškim.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Člankom 41. propisano je da će ministar kulture imenovat privremenog ravnatelja Centra u roku od 30 dana od stupanja na snagu ovoga Zakona. Privremeni ravnatelj dužan je obaviti pripreme radnje za početak rada Centra i upisati Centar u sudski registar.

Odredbom članka 42. određeno je da će Hrvatsko audiovizualno vijeće donijeti provedbene propise utvrđene ovim Zakonom u roku od 90 dana od konstituiranja.

Člankom 43. određeno je da će Centar preuzeti s danom 1. siječnja 2008. godine poslove i zadatke koje u području audiovizualne djelatnosti obavlja Ministarstvo kulture, a o čemu će se sklopiti ugovor.

Člankom 44. određeno je da stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o kinematografiji („Narodne novine”, br. 47/80, 20/90, 53/90), te da se do donošenja provedbenih propisa sukladno ovom Zakonu primjenjuje Pravilnik o kriterijima za utvrđivanje programa javnih potreba u području filma i njihovom financiranju („Narodne novine“, broj 62/03) u dijelu u kojem njegove odredbe nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona. S danom 1. siječnja 2008. godine prestaje s radom Kulturno vijeće za film i kinematografiju osnovano pri Ministarstvu kulture temeljem Zakona o kulturnim vijećima (Narodne novine, broj 48/04).

Člankom 45. propisano je da Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

IV. SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona osigurana su financijska sredstva u Državnom proračunu za 2007. godinu, u razdjelu Ministarstva kulture i to 482.438,00 kuna za administrativne i upravne poslove odnosno osnivanje Hrvatskog audiovizualnog centra dok je 39.000,000 kn osigurano za potporu audiovizualnom stvaralaštvu.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU OVIM KONAČNIM PRIJEDLOGOM U ODNOSU NA ONA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU RAZLIKE NASTALE

U članku 5. dodana je nova alineja koja Centru daje ovlast da utvrdi rokove i način distribucije audiovizualnih djela za koja je dodijeljena potpora ugovorom o dodjeli sredstava. Dodan je i novi stavak kojim je propisano da Centar sklapa sporazum sa strukovnim udrugama iz područja audiovizualnih djelatnosti o utvrđivanju Općih uvjeta pod kojima umjetnici i drugi djelatnici mogu sudjelovati u provedbi Nacionalnog programa.

U članku 13. dodan je na zahtjev strukovnih udruga, kao i na zahtjev pojedinih saborskih zastupnika po jedan predstavnik svih visokih učilišta iz područja audiovizualnih djelatnosti, Hrvatske kinoteke, Hrvatskog filmskog saveza kao i po jedan predstavnik Strukovne grupacije kinoprikazivača pri Hrvatskoj gospodarskoj komori i Strukovne grupacije distributera pri Hrvatskoj gospodarskoj komori, u Hrvatsko audiovizualno vijeće. Time je bolje zastupljena audiovizualna, a posebice filmska djelatnost u Vijeću.

Člankom 14. Hrvatskom audiovizualnom vijeću dano je u nadležnost da donosi odluku o utvrđivanju liste prioriteta i odluke o raspodjeli sredstava.

Člankom 15. jasnije je i detaljnije uređen sadržaj Pravilnika o postupku, kriterijima i rokovima za provedbu Nacionalnog programa.

Člankom 16. detaljnije je uređen postupak izbora, mandat i zadaće umjetničkog savjetnika.

Dodan je i novi članak 17. kojim je uređen sastav i djelokrug Umjetničkog vijeća.

Dodan je i novi članak 18. koji je uredio provedbu odluke o dodjeli sredstava.

Dodan je i novi članak 25. prema kojem je ravnatelj Centra dužan tijelu nadležnom za zaštitu tržišnog natjecanja dostaviti godišnji plan provedbe Nacionalnog programa radi utvrđivanja državnih potpora.

U članku 29. dodan je novi stavak kojim je propisano da prije i za vrijeme kao i nakon javnog prikazivanja audiovizualnog djela nije dopušteno oglašavati proizvode i usluge za koje je oglašavanje zabranjeno posebnim propisima.

Člankom 31. detaljno je uređena zabrana distribuiranja, prodaje i iznajmljivanja maloljetnicima videograma sa sadržajem čija kategorizacija nije primjerena njihovoj dobi, kao i javno oglašavanje i izlaganje takvih djela osim u slučajevima kada se radi o punoljetnim osobama koje kupuju ili iznajmljuju takva djela, unutar posebnih prodavaonica ili izdvojenih prostora. Ove zabrane predviđene su Preporukom R(89)7 Odbora ministara zemljama članicama o načelima za distribuciju videograma s nasilnim, brutalnim ili pornografskim sadržajem od 27. travnja 1989. (Vijeće Europe), Preporukom R (92)19 Odbora ministara državama članicama o videoigramima s rasističkim sadržajem od 19. listopada 1992. (Vijeće Europe). Zaštita maloljetnika u odnosu na programske sadržaje elektroničkih publikacija uređena je Preporukom Vijeća EU (98/560/EC) od 24. rujna 1998. godine o razvoju konkurentnosti europske audiovizualne i informacijske uslužne industrije putem promicanja nacionalnih sustava usmjerenih na postizanje usporedivog i učinkovitog stupnja zaštite maloljetnika i ljudskog dostojanstva OJ L 270, 07/10/1998 str. 48.-55.

U članku 32. izmijenjen je zadnji stavak tako da glasi: "U originalu se mogu prikazivati djela na jezicima nacionalnih manjina."

U članku 33. dodani su novi stavci kojima se uređuje da će Centar svojom djelatnosti promicati razvoj kinoprikazivačke mreže, a osobito art-kina i kino programa za djecu i mladež. Poticanje kino programa za djecu i mladež posebno je predviđeno Preporukom R(98)10 Odbora ministara državama članicama o kinu za djecu i adolescente od 19. travnja 1990. (Vijeće Europe).

Dodan je i novi članak 34. kojim je propisano da će distributeri iz članka 28. Zakona sklopiti sporazum s Centrom u kojem će utvrditi Opće uvjete za distribuciju audiovizualnih djela. Propisano je također da će se Nacrt toga Sporazuma prije njegova zaključivanja dostaviti tijelu nadležnom za zaštitu tržišnog natjecanja, na mišljenje. Stavkom 2. istoga članka zabranjeno je da distributeri i prikazivačke tvrtke uzajamno povezane svojom upravnom i/ili vlasničkom strukturom koriste ovu pogodnost na način protivan općim propisima o zaštiti tržišnog natjecanja. Centar će za praćenje i nadzor nad primjenom stavka 1. i 2. osnovati posebno Povjerenstvo.

Dodan je novi članak 39. prema kojem osoba iz članka 36. stavka 1. Zakona može s Centrom i nositeljem projekta sklopiti ugovor kojim se uređuju prava i obveze u realizaciji pojedinačnog projekta s liste prioriteta sukladno općim uvjetima poslovanja koje utvrđuje Centar, te uvažavajući sredstva uplaćena temeljem ugovora iz članka 38. Zakona.

U članku 40. dodane su nove alineje prema kojima ovlaštene osobe Državnog inspektorata mogu djelovati, te su dodani novi stavci kojima se mogu oduzeti predmeti kojima je počinjen prekršaj te izreći zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti ili dijelova djelatnosti.